

A  ı k k a r a

Hayâli, kayalı, hakka dayalı dergi

30. sayı

21 Ağustos 2020

BU SAYIDA

- Gufrani
- Salman Kapanoğlu
- Arif Bilgin
- Ertuğrul Çoban
- Halit Yıldırım
- Tacettin Şimşek
- Adem Efe
- Ahmet Şevki Şakalar
- Ozan Mizani
- Fatih Kandemir
- Ahmed Süreyya Durna
- Mehmet Pektaş
- Hacı Musa Tuncer

Olur mu?

● Gufrani

Emrini terkeder, nehyini tutar,
Kuru dava ile kul olur mu ya!
Döner bir de halka sofuluk satar,
Böyle erkân, böyle yol olur mu ya!

Kişizadelik hiç alınmaz satın,
Asil azmaz diye söylerler bütün,
Bir mülevves yere düşse bir altın,
O kıymetten düşüp pul olur mu ya!

Terk-i heves edip hizmet tutmalı,
Arı ahvalini ibret tutmalı,
Her çiçekten birer çeşni tatmalı,
Bal, bal desen ağzın bal olur mu ya!

Haberi yok say ü gayret, emekten,
Böyle karın doymaz yarım çörekten,
Güdük çapa ile kırık kürekten,
İki çift katıra nal olur mu ya!

Gönül yücelerden yüc'olmak ister,
Beş-on kuruş ile hac'olmak ister,
Ellisinden sonra hoc'olmak ister,
Kart ağaçtan taze dal olur mu ya!

Söyleyemez asla galatsız sözü,
Hiçbir marifette yoktur bir yüzü,
Mektebi görmemiş, kürsüde gözü,
Elif, be demeden dal olur mu ya!

Dolaşır dolambay, varma sen kıra,
Caddeyi boşlama dayanıp dura,
Uğradığın çayın köprüsün ara,
Bilmediğin suya dal olur mu ya!

Ne bir zikrin, fikrin, doğru yolun var,
İyi halin yoktur, kötü halin var,
Gufrani hep günahlarda elin var,
Böyle şair ehl-i dil olur mu ya!

A ş ı k k a r a

Hayâli kayalı hakka dayalı dergi

Yapımcı: Tayyib Almaca Yönetmen: Mehmet Pektaş

Set Amiri: Halit Yıldırım Afiş: Yasin Montaş

Muhabbet Adresi: Onikişubat Belediyesi Sosyal Yardım Müdürlüğü Kahramanmaraş

Sesleşme: 0535 391 92 50 Dükkân: www.acikkara.com e-mektup: acikkaradergi@gmail.com

30. Sayı Ağustos 2020 ISSN-0106417 (edergi)

Fil Hikâyesi - Siyasi Harita

● Salman Kapanoğlu

Fil Hikâyesi

Lise son sınıftayım. Tarih dersinden son yazılıyı olacağız. Arkadaşlarla toplandık ve hocaya birinci dönem konularından sormaması için ricada bulunacağız. Herkes gözünü bana dikti:

“Sözcümüz sen olacaksın? Altan girip üstten çıkar, hocayı ikna edersin.” dediler.

“Ben yalnız gitmem, en az yanımda beş kişi isterim.”

“On kişi yine geliriz.”

“Tamam, o zaman.”

On kadar öğrencinin önüne düştüm ve öğretmenler odasına gittik, kapıyı vurup girdik içeri. Tarih hocamıza selam vererek:

“Hocam, müsaitseniz arkadaşlarla bir ricamız var.”

Hoca önce bana, sonra etrafa bakarak:

“Hangi arkadaşlarla?”

Etrafa baktım ki bir kişi bile kalmamış. Hocam bana:

“Rican nedir evladım?” dedi.

“Hocam, duyduk ki son yazılıda birinci dönem konularından soru sormayacmışsınız.”

Hoca sözümü keserek:

“Evet, birinci dönem konularından sormayacağım.”

“Tam bu konuda, arkadaşların da bir ricası var hocam.”

“Nedir?”

“Bu yıl üniversite sınavlarına gireceğiz, birinci dönem konularından da sorarsa mecbur çalışırız, dediler.”

“Madem öyle! Arkadaşlarınızın isteğini kırmayalım, birinci dönem konularından da sorarım o zaman.”

Öğretmenler odasından çıktığımda arkadaşlar etrafımı sarıp merakla “Ne yaptın?” diye soru yağmuruna tuttular beni. Ben, gururla ve böbürlenerek, dedim ki:

“Kabul ettirdim arkadaşlar, kabul ettirdim!”

Siyasi Harita

İmam hatip lisesi, orta üçüncü sınıftayım. 70’li yılların başıydı. Siyasetin ateşli olduğu zamanlar... Sınıfa siyasi gazete getirmişler. İki farklı görüşe sahip öğrenci, kendi aralarında tartıştı ve kavga çıktı. Ortalık durulmadan coğrafya hocamız sınıfa girdi:

“Bu ne gürültü! Ortalık toz duman, herkes ayakta... Oturun yerinize, bu kargaşanın sebebi ne?”

“Hocam, sınıfa siyasi gazete getirmişler, kavganın sebebi siyaset.”

Hoca hiddetle atıldı:

“Okula bir daha siyaset girmeyecek, sınıfa siyasi hiçbir materyal getirmeyeceksiniz. Anladınız mı?”

Hep bir ağızdan:

“Anladık hocam!” dedik.

Hoca bana dönerek:

“Hadi bakalım, Türkiye’nin bütün haritalarını al da gel.” dedi.

Harita odasından haritaları getirdim, masanın üzerine bıraktım. Hoca haritaları kontrol ederken bana:

“Oğlum bu beşeri, bu fiziki, bu da ekonomik harita. Hani siyasi harita?”

“Hocam sınıfa siyasi hiçbir şey sokmayacaksınız, dediniz ya!”

Hapa Garı Müdürün Karşısına Dikilir

● Arif Bilgin

Mersin Öğretmen Okulu'nda 1971-1972 öğretim yılının son günlerinde, çeşitli sebeplerden 30 günden fazla okula gelmeyen sınıf arkadaşım Aslanköylü Cafer Dönertaş'a "devamsızlıktan" sınıfta kalacağına dair bir yazı verilir. Cafer, sessiz, sakin, efendi ve kimseyle hırı gürü olmayan biridir. Tek kötü huyu boş vakitlerinde okul dışında kahveye falan takılmaktı.

Daha önceki yıllarda da devamsızlığı sınıfta kalma sınırını geçince annesi Hapa Garı (Gara Hapa)'ya söyler, o da okula gelip idarecilere yalvarır yakarır, devamsızlık günlerini makul seviyeye indirtirmiş. Son yıl devamsızlığı 31,5 gün olunca sınıfta kalacağı kesinleşen Cafer müdüre, idarecilere yalvarır, yakarır ama bir şey elde edemez. Okulun voleybol takımında oynadığı için durumuna üzülen beden eğitimi öğretmenimiz Mesut Özer de araya girer ve fazlalık olan 1,5 günü sildirmek ister fakat Müdür Turgut Baba merhum Nuh der peygamber demez.

Cafer'in annesi Aslanköy'ün Hasanlı kabilesinden Hüseyin ile Meryem kızı 104 yaşında vefat eden Hapa Garı çok diri, tahsilsiz olmasına rağmen mahkemede kaç kere avukat bile tutmadan davasını savunan/kazanan, çevresinde hem sevilen hem sözü geçen, siyasilerin itibar ettiği bir hanımdır. Mesela Demirel'in seçim turları sırasında Aslanköy'e veya yakın çevreye geldiğinde otobüsün üstüne Hapa Garı ile birlikte çıktığını ve onu halka takdim ettiğini halen hatırlayanlar vardır.

Cafer sekiz kardeşin en küçüğüdür. Ailede çok sevilmektedir. Babası rahmetli olurken Hapa Garı'ya "Sakin oğlum bir şeye muhtaç etme, mahzun ve mahrum bırakma, aksi halde öte dünyada iki elim de yakandadır!" vasiyetini eder. Cafer yeni doğmuş emliktir; kadıncağız bu sözden sonra oğlunun üzerine daha da titrer. Cafer, öğretmen okulunu kazanıp yatılı okumaya başladıktan sonra bile her hafta okulda onun ziyaretine gelir, gelirken sepetler dolusu meyveler, yiyecekler vs getirir, oğluna bol bol da harçlık verip gider.

Hapa Garı okulun son günlerinde Cafer'e durumunu sorar. O da çaresiz annesine anlatır; zaten yine ondan yardım isteyecektir:

"Ana valla devamsızlıktan sınıfta kalma ihtimalim var. 30 gün olsa geçecektim amma 31,5 gün olmuş. 1,5 günü sildiremedik. Bunun üzerine küplere binen Hapa Garı pazartesiyi iple çeker ve sabah erkenden okula damlar. Müdürün henüz gelmediğini öğrenince bekleme salonuna oturup gözünü kapıya diker.

Müdür Turgut Baba'nın salona girip odasına doğru yürüdüğünü gören Cafer "Aha geldi!" der demez Hapa Garı kalktığı gibi hışımla müdürün karşısına dikilir. Ayaküstü konuşmaya başlar. Dul bir kadın olduğunu, oğlunun evin direği olduğunu, bir an önce okulu bitirip ellerinden tutması gerektiğini anlatır ve şöyle kestirip atar:

"Bu döl sınıftan geçecek!" Turgut Baba direnir:

"Hanım kardeşim, devamsızlık yapmadan önce bu sıkıntıyı duyacaktınız. Ben haksızlık yapamam." Hapa Garı, ellerini yanlarına dayayıp sesini yükseltir:

"Müdür Bey, Müdür Bey, benim oğlum burada yatılı değil mi? Sizlere emanet değil mi? Oğlumun devamsızlığından kim sorumlu? Siz sorumlu değil misiniz? Ben ta Aslanköy'de iken oğlumun okula gelip gelmediğini, derse girip girmediğini nasıl bilirim? Neden bana devam etmediğini vaktinde bildirmediğiniz?"

Hapa Garı bakar ki müdürde ses yok. Hakkı olduğunu da sezer; bağırdıkça etrafa öğrenciler ve öğretmenler toplanmaya başlar. Devam eder:

"Hem çocuklara sahip olmayın hem de suçu onlara atın, sonra da sınıfta bırakın. Reva mı bu! Müdür Bey, durumu düzelt, bu haksızlığı gider."

Ne kadar konuştularsa birbirini ikna edemezler. Müdür Turgut Bey kestirip atmak ister:

"Yapacak bir şey yok hanım bacım. Bundan sonra yapacak bir şey yok."

Tam dönüp odasına girecekken Hapa Garı önüne doğru bir adım atar; sağ elini biraz uzatıp sesini daha yükselterek şöyle der:

"Bana bak müdür, bu çocuk ya şöyle (parmakları ile para işareti yapar) sınıftan geçecek ya da şöyle (parmakları ile tetiğe basar gibi silah işareti yapar) sınıftan geçecek; onu bunu bilmem!"

Dönüp gitmek ister ama koridorda olanı biteni merakla izleyen öğrenciler bu sözleri üzerine alkışlarlar, "Yaşa teyzee! Bravo!" diye bağırlarlar; o da yetmez Hapa Garı'yı kucaklayıp omuzlarına alırlar ve uzun süre tezahürat yaparlar.

Turgut Baba rahmetli, dürüst, efendi ve hakkaniyetli bir insandı. Ne tehdide ne de teklife boyun eğdi. Hapa Garı çok haklıydı ama devamsızlığı eden oğlu Cafer Dönertaş sınıfta kaldı. 1972'li olarak mezun olacağı yerde bir yıl sonra dışarıdan sınavlara girerek haziran 1973'te mezun oldu. Şimdi emekli öğretmen olarak Mersin'de hayatına devam etmektedir.

Ay Canım Benim: Argom

●Ertuğrul Çoban

Sana şiir yazardım da
İlham perim rötar yaptı.
Kontak mı ne? Bozuk çaldım,
Alargadan atar yaptı.

Çağırdım geldi kopili,
Sanki yukardan torpilli,
Bitmez onda katakulli,
Gıcık etti, beter yaptı.

Oymuş keyfimin kâhyası,
Yanında bıçkın tayfası,
Belli eksilmiş tahtası,
Pakize'yi Peter yaptı.

Gezdik Mut ile Kahta'yı
Bulduk kaybolan tahtayı
Tezden atlattık vartayı,
Aynasız star yaptı.

Su koyverdi biz de söndük,
Kıtır attı sanki böndük,
Dut yemiş bülbüle döndük,
Martavalı eter yaptı.

Gır geçiyor dilli kaval,
Bakar bana aval aval,
Öter ama hepsi maval,
Yalanları katar yaptı.

Tespah elde volta atıp,
Hava basıp, caka satıp,
Yemeyince safa yatıp,
Kırımçakı Tatar yaptı.

Önce kaptım paçasını,
Sonra bozdum façasını,
Yedirmediğim maçasını,
Duman attı, yeter yaptı.

Saniyor zokayı yuttum,
Matize mangır okuttum.
Bilmiyor ki ben ne kurttum,
Tırışkadan gider yaptı.

Sıfır Deyip Geçmemek Lazım!

●Halit Yıldırım

Sıfır deyip geçmemek lazım hemşerim
Yok eder tüm güzellikleri çarptığınızda
İşte bu yüzden yutandır çarpmada adı:
Ve hiç bir şey katmaz topladığınızda yekûna
İşte bu yüzden de diğer adıdır:
Etkisiz
Kifayetsiz eleman

Öyle sıfırlar gördük ki
Tek kaldıklarında gölgesi ile çift okunan
Önüne düştüklerinin düşüren değerini
Onda bir, yüzde bir, binde bir...
Ve peşine takıldıkları sayesinde
On okunan
Ve dahası adamdan sayılan

Demeyin ki yok mudur hiç faydası
Olmaz mı?
Her şey zıddı ile kaim
O, olmazsa nasıl bilinirdi değeri bir'in
Ya da gölgeleriyle beraber
Olmasaydı eğer onlar
Nereye sığardı def'i hacetimiz?
Sıfır deyip geçmemek lazım netekim!
Bunu iyi bilseniz!

Aday Kayıp

● Tacettin Şimşek

Lisansüstü tez savunmaları çok eğlencelidir. Sınava giren aday için değil elbette; jüri için. Genellikle yuvarlak bir masanın etrafına biblo gibi dizilirsiniz. Adayı karşınıza alırsınız Garibim, kurbanlık koç/koyun gibidir. Boyununu uzatır size. Nereden hangi saldırı gelecek, kestirmesi mümkün değildir. Yalvaran gözlerle bakar size. “N’olur fazla dövmeyin!” der gibidir bakışları. Siz ha bire bıçağı bilersiniz. Usulen “Rahat ol, sakin ol, biz bizyiz.” dersiniz ama bunun kuru laftan ibaret olduğunu aday bal gibi bilir.

Savunma başlar. Az önce belirlenmiş jüri başkanı açılışı yapar. Niye toplandığımızı açıklar. Ardından adaya on beş, yirmi dakika süre verir. “Ne yaptın, niye yaptın, ne gibi zorluklarla karşılaştın, bu zorlukları nasıl yendin, teze başladığın andan son noktayı koyduğun ana kadar geçen süreci bize özetle!” gibi cümlelerle adayın konuşma içeriğini yönlendirir. “Tezde yazamadıklarını bizimle paylaş!” der. Bazen de adayın, jüri üyelerini bilimsel çalışmanın mutfağına götürmesini ister. Kimse “Mutfakta ne işimiz var, hocam, canın kaygana mı çekti?” diye sormaz.

Aday söze başlar. Çizilen çerçeveye içinde tezi tanıtır. Arada jüri üyeleri konuşmayı bölüp ek açıklamalar isteyebilirler.

Adayın konuşması bitince jüri üyeleri başkanın belirlediği sıra ile saldırıya geçerler. Sağlı sollu yumruklarla aday sersemletirler.

Aday, sorulan bir soruda bocaladı mı çekeceği vardır. Jüri oradan yüklenir. Surda bir gedik açılmıştır. Jüri üyesi o gedikten içeri ustaca sızar. Adayın bütün direncini kırar. Ardından sırasıyla diğer jüri üyeleri de adaya kum torbası muamelesi yaparlar. Antrenman tamamlandıktan sonra herkes derin bir nefes alır.

Bir savunmanın azami süresi doksan dakikadır. Genellikle doksan dakikada maç biter. Fakat bazen işi abartan jüri üyeleri olur. O zaman süre sınırı kalkar. Yoruluncaya kadar

savunma sürdürülebilir. Son söz adayın danışmanı, tez yöneticisi hocaya verilir. Sonuçta o da teze imza atmıştır. Onun da kendini ve öğrencisini savunma hakkı vardır. O da bitince savunma resmen bitmiş olur.

Âdettir: Savunma bittikten sonra aday ve tabii varsa savunmayı dinleyen misafirleri de dışarı çıkarır, kendi aramızda bir durum değerlendirmesi yaparız. Son hüküm orada verilir. Aday başarılı mı, değil mi? Savunma nasıldı? Üç ay, altı ay sallayalım mı? Affederseniz, yani uzatalım mı? Üç ay, altı ay daha uğraşsın, tezinin eksiklerini tamamlasın, gerekli düzeltmeleri yapsın, sonra tekrar mı gelsin? Bu konularda benim tavrım çok nettir: Teze bakarım. Yanlışlar esastan mı, usulden mi? Usuldense geçir gitsin. Savunmadan sonra kendisine tanınan bir aylık süre içinde tezi düzeltir ve ilgili enstitüye teslim eder. Ha, yanlışlar esasa ilişkinse kararı esastan bozmak gerekir. O zaman uzatma vermek gerektiği konusunda ısrar ederim. Hani hukukçu değiliz ama bu işlerden biraz anlarız.

Ne yalan söyleyelim; bu uzatma konularında başım çok ağrımıştır. Diyelim ki bir aday savunma sırasında çok eleştirdim. Ancak eleştirilerimin hepsi usule aitti. O zaman son değerlendirmede tezin geçmesi gerektiğini söylerim. Sonuç uzatmadan yana çıkarsa günah keçisi ben olurum. Çünkü aday, benim eleştirilerimde takılıp kalmıştır; “Tezim geçerdi aslında ama o kıl herifin yüzünden kaldı. Bana bir gıcığı mı var, nedir? Ne yapmaya çalışıyor anlamadım ki.” diye söylenir, yakınıdır durur.

Ve daha bir sürü burada yazamayacağım kelime ya da cümlelerle sol kulağımı çınlatır. Hâlbuki benim o son değerlendirme bölümünde canımı dişime takarak onu savunduğumu bilse günahımı almamış olacak. Canı sağ olsun. O bilmese de bilen biliyor.

Adayın o heyecan dalgaları içinde unuttuğu bir şey daha vardır: Ben, yüksek lisans tez savunmasıysa üç, doktora tez savunmasıysa

beş jüri üyesinden biriyim sonuçta. Benim söylememle iş bitmiyor ki. Bakalım diğer jüri üyeleri ne düşünüyor? Karar oybirliğiyle alınmıyorsa oy çokluğuyla alınıyor. Ben orada dış kapının mandalıyım.

Kimi savunmalara gidersiniz. Bazı jüri üyeleri tezin kapağını açmamıştır. Suya sabuna dokunmayan genel bir iki soru sorar, defteri kapatırlar:

“Tebrik ederim. Çok emek vermişsin. İyi bir tez olmuş. Alanımıza önemli bir katkı sunmuşsun. Başarılarının devamını dilerim.”

Ben bunu hayatta beceremem. İçimdeki kurtlar beni rahat bırakmaz.

İyi mi, kötü mü, bilmiyorum ama bu işlerde çok titiz biriyimdir. Kılı kırk yararım. Tezi baştan sona satır satır okurum. Dipnotlara bakarım, kaynakları tek tek gözden geçiririm. Karşılaştırmalar yaparım, tarihler birbirini tutuyor mu, künye bilgileri tamam mı, didik didik ederim.

Cümlesi, yazımı, noktalaması derken tezi gelincik tarlasına çeviririm. Tez çıktı olarak değil de, Word belgesi olarak geldiyse o zaman da sayfa kenarlarını açıklama notlarıyla doldurur, bir satır boşluk bırakmam. Rahmetli hocam Orhan Okay’dan böyle gördük biz.

Bakın, kendimi övmek için söylemiyorum bunları. Amacım o olsaydı, görev bilincinden, sorumluluk duygusundan, işimi ne kadar önemseydiğimden, mesleğime olan saygımdan, bilimsel çalışma ahlakımdan falan bahsedirdim. Bahsettim mi? Hayır! Bu biraz işgüzarlık galiba; hatta biraz kıllık. Birçok jüri üyesinin birinci görüşü, hemen bütün adayların da ikinciye benimsediğinden eminim. Düşüncelerine saygılıyım ama ne yapabilirim? Bu da benim takıntım.

Geçen haftaki savunmada da yine al takke ver külâh ön sözden son söze bir sürü eleştiri sıralıyorum. Arkadaşlar lütfedip beni jüri başkanı seçmişler. Açıyorum ağzımı, yumuyorum gözümü. “Şurası olmamış, burası eksik. Bu cümle neden böyle? Bu kelimeyi niye böyle yazdın? Bu kaynak bilgisi yanlış. Şu dipnotla şu kaynak çelişkili vesaire vesaire...”

Diğer jüri üyesi de benden geri kalmıyor.

Üçüncü jüri üyesi danışman zaten. Söz hakkını ona veriyorum. “Tespitleriniz yerinde. Düzeltilmesi gerekir.” diyor.

Savunma bitiyor. Adayı dışarı çıkarıyoruz. Aramızda konuşup anlaşıyoruz. Bu sayıp dök-tüğümüz yanlışlar, eksikler düzeltilebilir. Yani esasa ait değil, usule ait. Tamam mı, tamam.

Sonucu ilan edeceğiz.

“Çağırın gelsin.” diyorum.

Az sonra cevap geliyor:

“Aday kayıp, hocam. Koridorda yok.”

Arıyor, tarıyor, bulamıyorlar. Telefonu meşgul. Nihayet ulaşıyorlar. Binanın dışına çıkmış meğer. On beş dakika sonra salona dönüyor.

Sonucun olumlu olduğunu açıklayıp tebrik ediyorum. Aday şaşkın.

“Şaka etmeyin, hocam, diyor. Kaldım değil mi?”

“Hayır, diyorum, geçtin. Jürimiz tezini de, savunmanı da başarılı buldu.”

İnanamıyor. Ta ki danışmanı cübbesini giydirinceye kadar... O zaman ikna oluyor.

“Hayırdır, diyorum. Az önce nereye kayboldun sen?”

“Hocam, o kadar çok eleştirdiniz ki, tezimi kabul etmeyeceksiniz diye düşündüm. Babamı arayıp “Kaldım, baba!” dedim. “Canın sağ olsun oğlum.” dedi. “Bırak da gel. O senin ayıbın değil, jürinin ayıbı.”

O ayıplı jüri, “bilim uzmanı” unvanına layık gördükleri adayla birlikte lokantanın yolunu tutuyor.

Amman da Amman

● Adem Efe

26-27 Ekim tarihleri arasında Petra Üniversitesi tarafından düzenlenen 4. Arap-Türk Sosyal Bilimler Kongresi (ATCOSS 4) için 25 Ekim 2014 cumartesi günü Isparta'dan İstanbul'a oradan Amman'a uçacaktı. Heyecanlıydı. Zira birçok defa yurtdışına çıkmasına rağmen belki de ilk kez tek başına Isparta'dan çıkıp Ürdün'e gidecekti. Isparta Havaalanı'na vardı. Küçük bir havaalanı olduğu halde erkenden varıp beklemeye başladı. Kendisi gibi İstanbul'a gidecek birkaç yolcuyla muhabbet edip vakit geçirmeye çalıştı. Kapıların açılmasına az bir süre kalmıştı. Havaalanı görevlilerden biri yolcular arasına gelerek: "Bugün İstanbul'a gitmekten vazgeçerek yarın aynı saatte gitmeyi kabul eden bir yolcuya iki yüz dolar ve B. Otel'de geceleme imkânı verilecek!" diye dolaşmaya başladı. Başlarda hiç kimse ne olduğunu anlayamadı. Herkes anlamsız şekilde birbirinin yüzüne bakıyordu. Görevli duyurusunu tekrar ettikçe: "İşim acil olmasa teklifi kabul eder miydim?" diye düşündü, edebilirdi işi acil olmasa. İki yüz dolar ve lüks otelde bir gecelik konaklama... Az sonra bir genç sessizliği bozdu: "Ben kabul ediyorum!" diyerek oturduğu yerden kalktı âdeta uçarak bekleme salonundan gişelere doğru seğirtti gitti.

Bu olaydan kısa bir süre sonra anons edildi ve bilet kontrolleri yapılarak yolcular uçağın içerisine alındı, o da herkes gibi koltuğuna oturdu. Pencere kenarındaydı. Gerçi uçakta pencere kenarının ne kadar hükmü vardı ki? Bir kalkarken bir de inmek için alçalınca küçücük pencereden İstanbul'u ve denizi görülebiliyorsun o kadar, ondan sonra beyaz bulut denizi içinde gidiyorsun. Gittiğin de pek belli olmuyor ya ne yaparsın? Otobüsteki pencere kenarı, hele en ön koltuk gibisi değil ki. Elli beş dakika süren yolculuktan sonra İstanbul'a indi. Havada kalış elli beş dakikaydı ama uçağın piste inmesi, yolcuların oradan servislerle iç hatlara gelişi hayli sürdü. İç hatlardan dış hatlara ulaşmak da hayli vakit aldı. Dış hatlara doğru giderken önündeki bir çiftin konuşmalarına kulak misafiri oldu. Hemen önünden yürüdükleri için konuşmalarını duyabiliyordu. Amman'dan, Ürdün'den bahsediyorlardı.

İçinden "Tamam!" dedi, "Aynı yolun yolcularıyız!" Yanlarına yaklaşıp selam verdikten sonra "Yolculuk Ürdün'e galiba?" diye takıldı. "Evet", dediler "Siz de mi oraya gidiyorsunuz?" deyince Isparta'dan beri devam eden sıkıntı az da olsa üzerinden kalkmıştı. "Ben de oraya gidiyorum." dedi. Birlikte yürümeye başladılar. Çok geçmeden kongreye giden bir başka hocayla daha karşılaştı. Böylelikle yalnız başlayan yolculukta dört kişi oluverdiler. Tanışma, konuşma derken bekleme salonuna vardılar. Uçak saati yaklaştıkça salona gelenler arasında geriden bakıldığında akademisyen olduğu anlaşılanların sayısı artmaya başladı. Uzun bir bekleyişin ardından kapılar açıldı, akşama doğru uçağa bindiler, iki saatlik bir uçuştan sonra uçak Amman Havalimanı'na yumuşak bir iniş yaptı.

Valizleri alma esnasında beklerken Türkçe konuşmalar sebebiyle yakınlaşmalar peyda oldu ve deyim yerindeyse, eskilerin tabiriyle 'bir dolmuşluk' oldular. Kimileri "Üçer dörder kişilik gruplar halinde taksi tutalım, otele öyle intikal edelim." diyor kimisi "Daha büyük araç kiralayalım." diyordu. Bu minval üzere konuşmalar devam edip sonuca gidilmeden Kongre Düzenleme Kurulu Başkanı Ahmet Bey'in gönderdiği araç geldi. Valizini, el çantasını, kılıf içindeki elbisesini alan midibüse bindi ve gecenin bir vakti otele giriş yaptılar. Allah var, otel çok güzeldi. Yorulmuştu. Hemen bir duş alıp yatmaya niyetliydi ama yorgun olmasına karşın vardığı yerde ilk gece uyuyamama gibi kötü bir huyu vardı. "Uyuyamam ama yine de bir yatayım bakayım." dedi. Uyuyamadı, bir o yana döndü bir bu yana döndü, yüzükoyun yattı, başını yastığın altına koydu, ses çıkartmasın diye klimayı kapattı, koyun saydı, her ne aklına geldiyse denedi olmadı; bir türlü uyuyamadı. Sabahın alacasında kalktı yatağından, duşa girdi ve uykusuzluk hâlinin gitmesi için bir hayli kaldı duşta, az da olsa rahatlamış, kendine gelmiş olarak çıktı duştan. Giyindi, kendine çeki düzen verdi.

Otelde kahvaltı saati gelmişti, restoran bölümüne indi. Şöyle bir baktı, kahvaltılıklar güzeldi. Sonra büyükçe bir tabak aldı, içini

sevdiği şeylerle doldurdu. Çok sevdiği çay da kaynayıp duruyordu. Çay potunun yakınlarında bir yerde oturmayı tercih etti. Zira çayı çok severdi. Yurt dışındaki en büyük sıkıntılarında biri demleme çay bulamamasıydı. Neyse burada çayda bir problem yok gibiydi. Kahvaltı tabağının yanına küçük bardağın içinde bir çay koydu. Büyük bardakta çay içmeyi de hiç hazretmezdi. Küçük bardakta içmeyi sevdiğinden ağır içse de bardak çabucak boşalıveriyordu. Bir de bu tür yerlerde bir kase sütün içine mısır gevreği, kayısı, ceviz gibi şeyler atarak kaşıklayarak severdi. Ondandır hazırladı ve kaşıkla yedi, kalan sütü de bardağa boşaltıp içti. Bundan sonra birkaç bardak daha keyif çayı içtikten sonra odasına çıkıp kongre için hazırlandı ve lobiye inip beklemeye başladı. Az sonra diğer katılımcılar da birer ikişer indiler. Tıraşlar olunmuş, takımlar ona uygun ayakkabılarla giyilmiş, kravatlar takılmıştı. Servis arabasına binerek Petra Üniversitesinin konferans salonuna geçti. Kayıt, şu bu derken saat on buçuk suları açılış programı başladı. Türkiye’den akademisyen, rektör, gazeteci, milletvekili, bakan düzeyinde katılım vardı. Birçoklarıyla bu vesileyle tanıştı. Her iki ülkeden de protokol konuşmaları derken vakit öğleyi buldu. Yemekler yeni ayakkabıları kahveler içildi. Farklı salonlarda oturumlara geçildi. Sunumu on dördte idi. Sunumunu Türkçe olarak yaptı. Zaten sunumlar İngilizce ve Arapçaya simultane çevriliyordu. Sunumunu yapınca rahatladı. Yurt içinde ve yurt dışında mümkün olduğunca sunumlarını ilk gün yap(tır)maya özen gösterirdi. Sunumu yaptıktan sonra insan rahatlıyor; ne yapacaksa, nereye gidecekse bağlayıcı bir şey kalmıyordu. O gün bu şekilde sunumları dinleyerek vakit geçirdi. Güzel sunumlar vardı. Oldukça faydalanıyor; yeni şeyler öğreniyordu. Aynı gün ikindiye doğru İstanbul’da tanıştıkları arkadaşlarıyla şehir içinde küçük bir turdan sonra Ölü Deniz/Lut Gölü’ne gittiler. Sabah çıkarken her ihtimale karşı eşofmanını sırt çantasına koymuştu. Türkiye’den giderken denize veya göle girme düşüncesi olmadığından yanına mayo vb. bir şey almamıştı. Lut Gölü’nün dünyanın en tuzlu göllerinden biri olduğunu biliyordu. Bilmesine gerek yoktu zaten gölün suyu şekerli su gibi ağdalı idi. Gölün kenarlarında büyük kaya parçaları gibi büyük büyük tuzlar vardı. Buna rağmen illa suya girecekti. Bunu kafasına

koymuştu. Oracıkta bir yerde pantolonunu çıkartıp eşofmanını giyerek “Ne olursa olsun ben burada yüzmeyi deneyeceğim.” dedi. Suyun kaldırma gücü çok yüksekti hiçbir şey yapmasa dahi su onu kaldıracaktı. Buna rağmen dibe daldı birkaç kulaç atıp hemen suyun yüzüne çıktı. Sudan çıktı ama gözleri tuzun etkisinden yanıyordu âdeta kör olmuştu. Bir yandan gözünü açamıyor öte yandan hava nemli olduğundan terliyordu. Tuz ve ter karışınca gözleri daha çok yanıyor, bir türlü göz kapaklarını açamıyordu. Bundan dolayı kendine kızılıyordu: “Millet bilmiyor mu yüzmesini de girmiyor!” ya da tersinden “Sen çok mu akıllısın da hemen cup diye suya atladın!” diye... Ama bu meşhur gölde suya girmişti ya gerisi önemli değildi. Ardından “Gölün çamurundan yapılan kremler cilde çok iyi geliyormuş.” dendi, kadınlar durur mu? “Haydi biraz alışveriş yapalım!” diyerek atıldılar ileri. El mahkum onların peşi sıra o da gitti ve kremlerden birkaç tane almakla yetindi. Bu arada gözü hâlâ yanmaya devam ediyordu. Bu halde taksiye binerek bir ulu mabet olan Kral İkinci Hasan Camii’ne geldiler. Burada abdest alırken yüzünü, gözünü defalarca yıkayınca biraz olsun rahatladı. Şehri ve ülke kültürünü tanımak için sokaklarda dolaşarak akşamı edip otele dönmeye niyetlendiler.

Dört kişilik uyumlu, güzel bir grup oluşturmuşlardı. Özellikle yurt dışında uyumlu bir grup oluşturmanın ne kadar önemli olduğunu biliyordu. Kafalar denk, zevkler benzer oldu mu anlaşmak kolay oluyordu. Bu cümleden olarak çarşıda hep birlikte döner türü bir şeyler yiyerek âdeta kifaf-ı nefis yaptılar. Yemek dönüşünde yine hediyelik birkaç parça eşya alıp otele dönerken “Yarın Petra Antik Kenti’ne gidelim” diye sözleştiler. Ürdün’e gidip de Petra Antik Kenti’ni görmeden dönmek olmazdı. Karı koca iki arkadaş, bir profesör hoca ile beraber akşamdan tanıştıkları taksici Münir ile erkenden yola çıkacaklardı. Erken sayılacak vakitte uyumak için yatağa uzandı. Bu gece uyuyabilirdi. Uyudu da. Sabah erkenden kalkıp kahvaltı yapmak için aşağıya indi. Yan masada iki arkadaş kendi aralarında Kudüs’e gideceklerini konuşuyorlardı. Onlar da akşamdan bir şoförle anlaşmışlar. Amman’dan Kudüs elli km. kadarmış. Yakınmış. Onun da canı o şehre gitmek istedi ama Petra’ya gitmek için söz vermişti. Eğer akşamdan Kudüs’e gidecek arka-

daşlarla görüşmüş olsaydı onlarla o kutsal şehre giderdi. “Bir başka sefere inşallah!” dedi ve oraya gidemediği için sanki biraz üzgündü. Az sonra KATÜ’de okumuş Münir isminde Türkçe bilen şoför lobide belirince arabaya binmek için otelden ayrıldılar. Şoförün Türkçe bilmesi, Türkiye hatıralarını anlatması yolculuğun daha güzel geçeceğinin bir işareti gibiydi. Gerçi şoför Türkçe bilmesede Arapça veyahut İngilizce mutlaka anlaşılardı. Bir ilahiyatçı ve iki maliyeci hoca vardı grupta. Amman ile Petra Antik Kenti arası 250 km. civarında imiş. İlerlerken Münir Bey çevreyi tanıtıyor; güzel ve farklı yerler, binalar, yerleşim yerleri görünce durup cep telefonunun kamerasından fotoğraf çekiyor. Osmanlı’nın kurduğu bir tren istasyonunu, Hz. Musa’nın asasını vurup suyun fişkırdığı kaya parçasını, uzaktan Harun Peygamber’in kabrini gördükten sonra Nebatilerin yaşadığı pembe kent Petra’ya ulaştılar. Petra Antik Kenti’ne giriş ücreti yetmiş beş dolarmış parayı verip biletleri aldılar. Petra içinde tapınakların, kral mezarlarının, tiyatroların, lahitlerin ve evlerin bulunduğu kanyonda konuşlanmış bir eski kentti. Burada hayli dolaştılar. Öğle yemeğini Hz. Musa’nın asasını vurup su çıkarttığı rivayet edilen kayanın bulunduğu küçük bir kasabada yediler. Dönüşte Mute Savaşı’nın yapıldığı Kudüs’e elli km. uzaklıkta bulunan yere geldiler. Burada Zeyd b. Harise, Cafer b. Ebi Talip (Cafer Tayyar) ve Abdullah b. Revaha’nın kabirlerini ziyaret ettiler. Neşe cümbüş içinde dönüyordu.

Ertesi günü Türkiye’ye dönüş vakti... Takside diğer arkadaşlar uçağın 6:30’da kalkacağını söylerlerken onun aklında 7:30 kalmış. Kısa bir tereddütten sonra pasaportun içinde bulunan bileti çıkartıp baktı evet uçağın kalkış saati 7:30’dur. Yani bir yanlışlık yoktu, dediği saatte idi. Arkadaşları “Hocam bir yanlışlık olabilir, sen bilete bir daha bak!” dediler. Baktı bir de ne görsün? Elindeki bilete dönüş gün ve saati 28 Ekim yerine 28 Kasım saat 7:30 yazmıyormu? “Eyvah eyvah!” dedi. “Şimdi ben ne yapacağım?” Doğal olarak telaşlanmaya başladı. Arkadaşları “Hocam rahat ol, çözülür!” diyorlar ama sen bunu gel ona anlat. Hocanın biri “Bileti alırken kontrol etmemiş miydin?” diye sordu. Kontrol etmişti belki ama demek ki tam olarak bakmamıştı. “Bileti aldığı gün Davraz

Dağı’nda bulunan üniversitenin konaklama ve uygulama otelinde bir proje toplantısı vardı. Düzenleme kurulu başkanı ile birlikte yağmurlu bir günde bileti aldığını hatırladı. Sesli olarak bir daha “Demek ki tam kontrol etmemişim!” diye cevap verdi. Cevap verdi ama “Bu soru şimdi sorulacak soru mu?” diye kızmıştı. Hemen telefonuna sarılarak bileti aldığı büroyu aradı. Aksi gibi telefonunun şarjı da bitti bitecek derken bir iki aramada bitti. Telaşı giderek artıyordu. Baştan beri dediği gibi birçok defa yurt dışına çıktığı halde böyle bir şey başına ilk defa geliyordu. Güya tecrübeliydi. Yeri geldi mi “Ben şu kadar yere gittim, oraya gittim burayı gördüm!” diyordu. Bunlar yetmiyormuş onu anladı. Bir şeyi daha anladı. Herhangi bir şey aldığında onu evirip çevirip iyi kontrol edecekmişsin. Bunu anladı ama şu an bir yararı yoktu ki. Zira vakit akşamdan geceye doğru ilerliyordu. Bereket sabah otelden çıkarken şarj aletini yanına almıştı. Arabanın aparatına takarak bir iki diş kadar dolunca Isparta’da bileti aldığı büroyu aradı. Zorla irtibat sağlayabildi. Oradaki şahıs Antalya bürosunun numarasını verdi. Bu arada zaman ne çok çabuk geçiveriyordu. Antalya’daki büroya ulaştı, yetkili “Hocam bir araştırayım, bakayım!” dedi ve kapattı. Endişe ve telaş giderek artıyordu. “Ya bileti yoksa?” “Ya burada birkaç gün daha kalmak zorunda kalırsam ne yaparım?” gibi olumsuz düşünceler içindeydi. Az sonra bir daha aradı ve telefondaki ses: “Hocam dedi evet yer var ama Isparta değil Antalya bağlantılı uçakta yer var. Bu yüzden yüz lira daha vermeniz gerekiyor. Kredi kartından geçebilirsiniz!” dedi. Bu cevaba karşılık biraz da sevinç içinde “Ben yarınki uçakla döneyim de gerisi mühim değil.” dedi. Sorun çözülmüştü. 28 Ekim’de Isparta’ya döndü. Bu yanlış biletle olayından dolayı yaşadıklarını ev halkı dâhil hiç kimseyle paylaşmadı. Aradan altı yıl geçtikten sonra bu olayı ilk defa burada yazıyordu.

Çıkmaz Ayın Beş Yüzü

● Ahmet Şevki Şakalar

İnsan, kaderinden kaç yıl kaçabilir, ya kendinden? Yaşadığı şehirden, her gün yürüdüğü onlarca tanıdık yüzün onu takip ettiği caddelerden, en çok da fark ettirmeden onu abluka ya almış gözlerden... Eve aç gelen bir çocuğun azığını alır gibi, yavukluya yazılan bir mektubu çalar gibi, yeni kurulmuş bir sofraya destursuz oturmak gibi... Gönülsüz girilen bağ gibi, rızasız derilen gül gibi... Bir cümle söylersin kaderin olur, bir yerde eğleşirsin hancı olursun, boğazına düğümlezip de söyleyemediğin bir söz ömrün boyunca esaretin olur, içten içe yanıp gidersin. Mertlik, vicdan, öfke birbirine karışır, çözemezsin.

Yirmi altı yıl önce... Sanki dün gibi. Bir hafta sonu. Cumartesi. Dört metre karelik serbest muhasebeci dükkanı. Belediye işhanının eskimiş katlarında. On yedi yaşında bir ticaret lisesi öğrencisi. Bir meslek liseli dünyadan ne bekliyorsa o da dünyaya onu vermeye hazır. Henüz kaleciyle karşı karşıya kalmamış, topu göğsünde yumuşatıp kaleyi nişan almamış, istediği o üç pileli pantolonu diktirememiş ve mor çiçekli gömleği konfeksiyondan seçememiş. Kredili sistemden okulu uzatmış, aileye yük olmayayım diye mahalleden bir tanıdığın selamıyla burayı bulmuş. Meslek yüksek okulu mezunu Mesut'un yardımcısı. Mesut dükkanın temel işlerini yapıyor o da getir götür, vergi dairesi, mükellefler, defter, fatura gelir gider... Haftalık alıyor. Yol parası, ufak tefek ihtiyaçlarını görüyor; yetiyor aslına bakarsan. Sigarası yok, fuzuli masrafı yok. Pazar günü ilçenin en güzel mesire yerinde okul arkadaşlarıyla gezi planı yapıyor. Ofisin (hayırdır, dükkanı ofis mi oldu?) işleri toparlanmış, aylık, haftalık dağıtılmış, patron ikindi kahvesini içiyor. Herkeste bir düşünce, rastgele bir meşguliyet, dile gelmemiş bir cümle, belki de gizlenmiş bir yara... Yara demişken, insanda iki türlü yara vardır: Güneş gören yara, içte duran kör bıçak yarası. Birincinin şifası güneştir, zamanla geçer, tecrübeyle kabuk bağlar; ikincisi kabuk tutmaz, olmadık zamanlarda kanar, merhem kâr etmez ve kör bıçağı bulmadan iyileşmez.

İşte Ahmet Kaçar, tam bu sahnenin malzemeleri toplanırken giriyor oyuna. Aslandan kalacak et parçalarını alıvermek için dönüp duruyor. Ofis kapısını hafifçe çalıp başını uzatıyor. Patron, okuma gözlüğünün üzerinden bir bakıyor bu oyuncuya, sonra gazetesine dönüyor. Bizim Ferdi Tayfur karakterli adamı, mühim bir mesele var, der gibi bakıp dışarı çağırıyor. Adam, Ahmet Kaçar'ı imam-hatipten arkadaşlarının çevresinden tanıyor. İkinci derece bir tanışıklık belki de üçüncü dereceden... Ahmet Kaçar'ın bakışları, yürüyüşü köy ağası Ali Şen'in gençliği gibi. Kafasında her an bir planla dolaşıyor gibi. Üzerinde kırçıl bir takım elbise, yıkanmaktan beyazı sarıya dönmüş bir gömlek ve lacivert uyumsuz bir kravat... Sebeb-i ziyareti anlaşılıyor sonra:

“Köye gideceğim, yol param yok, pazartesi okula gelirken getiririm.”

“Yok üzerimde yol parası, haftalığım var o da tüm para. Bir hafta otobüsle çay parasına anca yeter.”

Bizim adam, Orhan Gencebay'ın İstanbul'a ilk ayak basmış hali. Yalan söyleyemiyor, Müjde Ar, dağın ardında kar var, dese, dağı delip getirecek. Vara yok demek sığar mı Müslümanlığa hem de delikanlılığa? Tüm parayı almaz diye düşünüyor ya da bozdurmaya uğraşmaz. Ahmet Kaçar, iyi hazırlanmış bu pozisyona. Bu ataktan sonra mutlaka gol gelmeli.

“Gardaşım, gerekirse bozdururum alttaki büfeden. Pazartesi ilk işim parayı tümletip sana vermek, erkek sözü. Arkadaşın Kışlalı Ömer'e vermiş gibi kabul et, borcumuz borç.”

Adamımız, o zamanın en büyük banknotu tüm parayı veriyor vermesine ama içi de gidiyor. Kimine göre büyük bir yekûn değil; ancak adı haftalık, bir haftanın emeği, hafta sonu planlarının tek sermayesi, tüm haftanın can suyu. Gidiyor bir haftanın serveti, Ahmet Kaçar önde, tüm para arkada, yorgun bir haftanın ağır adımlarıyla çıkıyorlar belediye işhanından.

Adamın gece gözüne uyku girmiyor, ara sıra uyukladığında elinde tomarla beş yüzlük banknotlar görüyor. Sonra uzun bir uykuya

dalıyor Ahmet Kaçar, çarşıda keramet gösterir gibi her caddede karşısına çıkıyor, tam “Merhaba!” diyecekken gözden kayboluyor, karşı caddelerden ara sokaklara dalıyor. Bizimkinin geç uyuduğunu gören annesi, meraklanıp geliyor yatağın başına, “Neyin var?” diye sorup kahvaltı hazırladığını söylüyor. Başım ağrıyor numarasıyla kalkmıyor Ahmet Kaçar’ın kurbanı. Kapıya gelen arkadaşına da aynı bahaneyi söyletiyor annesine. Bir an önce pazartesi gelsin. Gelsin ki tümlenmiş parasıyla kaçmanın uykuları ve bitsin baş ağrıları.

Pazartesi. Şımarıkların ‘sendrom’ gibi laflar edip kambur gibi sırtında taşıdığı üşenik pazartesi. Saatleri geçmek bilmeyen hafta sonunu bitiren pazartesi. Açılıyor sabah sekizde muhasebe bürosu (bu kafa karışıklığına son ver! Dükkan mı, ofis mi, büro mu?) Adamın gözü kapıda. Çaycı Sıtkı dışında gelen giden yok. Belki bir aksilik olmuştur, öğleye doğru gelir, diye umudunu erteliyor adam. Bürodan mükellefleri gezmeye çıkıp döndüğünde Ahmet’i soruyor Mesut’a. Öğlen gelmiyor, ikindi, akşam, iş çıkışı... Ortalarda yine yok Ahmet Kaçar.

O akşam büyük bir üzüntü ve hayal kırıklığıyla dönüyor eve adam. Annesi bu sessizliği fark etse de üstüne varmıyor. Adam, ertesi gün bir umutla yine bekliyor, belki bugün gelir diye. Gelmiyor. Tanıdıklarla haber gönderiyor, falan kişiye bir emanet getirilecekti, diye. Emanet demişken, ‘emanet’ kelimesi paranın ağza alınmasının abes sayıldığı durumlarda ve silah yerine kullanılır buralarda. İkincisini aklına getirmek istemiyor adam; ya şeytan doldurur ya da duruyorsa kenarda er geç kullanmak için bir bahane çıkar mutlaka.

İkinci günün sonunda paradan biraz ümidi kesmeye başlıyor adam ama bir anda bundan vazgeçmek de gençliğe maraz. Geç de olsa uyuyor. Köy garajında Ahmet’le karşılaşiyor, boğazına sarılıp dayıyor yedi altmış beşliği kafasına, “Ya verirsin beş yüzü ya sererim leşini!” Tam işini bitirecekken dışarıdaki köpek havlamalarına uyanıyor. Ter içinde. Elindeki silaha bakıyor. Silah yok. Oh çok şükür. Az kalsın bir haftalık paraya on sene mahpus yatacaktık. Emanet kelimesini düşünüyor. Yok yok. Emanet sözcüğü, zuladaki makineyi değil de sadece sahibini bulan parayı çağrıştırır.

Üçüncü gün Kışlalı Ömer’le haber gönderiyor köye. Ertesi gün Ömer, emanetin tez zamanda teslim edileceği haberini getiriyor. Adamın yüreğine bir nebze soğuk su... Bir türlü gelmek bilmiyor bu emanet. Adam, rüyasındaki makineyi düşünüyor, sonra estağfurullah çekip atıyor bu düşünceyi kafasından. Günler, haftalar geçiyor geçiyor. Ne Ahmet Kaçar’dan bir haber ne de emanetten bir umut var.

Okulların bitimine on beş gün kalmış eğer okul biterse mezun olup gider Ahmet. Bir gün son bir umutla okuluna gidiyor Ahmet’in. Müdüre durumu anlatıyor. Müdür dişlerini sıkıp masadan kalkıyor, “İlk vukuatı değil bu dalaksızın!” diyor. Birkaç öğretmenden de yemek, yol parası almış, alış o alış. Adam yol parasını düşünüyor, Demek ki yol parası, maymuncuğun açabileceği en kolay kapılardan biri. Tecrübeyle sabit bir Ahmet Kaçar taktiği. Okuldan dönerken aynı okulun emekliliği gelmiş Hasan Hoca’sıyla karşılaşılıyor. Adını arkadaşlarından biliyor, El-Ezher mezunu. Hocalık dışında hafızlığa çalışan öğrencilerinin kaldığı bir yurdun da sorumlusu. Aklından bir şey geçiyor adamın; Ahmet Kaçar’ın kirli planının kurbanı olmuş o parayı Hasan Hoca’nın yurduna bağışlamayı düşünüyor. Belki beş yüz, bereketlenip beş bin olur da şu fakirin günahlarına kefaret olur.

Okul bitiyor, aradan seneler geçiyor, emanet bir türlü uğramıyor adamın semtine. Bir defasında çarşıda bir hırdavatçı sokağında uzaktan görüyor Ahmet Kaçar’ı. Önce görmezden gelmek istiyor ama içindeki öfke rahat bırakmıyor adamı. Gidecek, toplayacak yakasını ve Allah ne verdiyse... Ahmet Kaçar, hemen hızlanıp karşı caddeye, oradan kuyumcular çarşısına, -adam takipte- sonra ara bir sokağa derken yaklaşık iki saat sürüyor bu kovalamaca. Sonraki zamanlarda buna benzer karşılaşmalar da oluyor. Adam eğer yalnızsa takip hemen başlıyor, eğer yanında birileri varsa iki dakika müsaade isteyip hedefine bir gölge gibi kenetleniyor. Bu, kimi zamanlar eğlenceli bir oyuna dönüşüyor adam için. Düşünsenize bir caddenin en sonunda Ahmet Kaçar, diğer ucunda alacaklı. Bir anda başlayan kovalamaca bazen akşam saatlerine kadar sürüyor. Adam ne yap-sın, işgal edilen iyi niyetine mi yansın, yıllarca peşinde olduğu haftalığına mı yansın yoksa

bir kağıt para yüzünden uykularının zehir olmasına mı?

Adam, öğretmenlik okumak için Şehristan'a gidiyor o sene. Sandınız ki Ahmet Kaçar'ın aranma süresi tamama erdi, adamın kaçan uykuları yerine geldi. Adam, her yaz tatiline geldiğinde Külbistan çarşılarında düşüyor Ahmet'in peşine. Eğer nasıplıysa kış tatilinde de bu hırsız-polis filmi giriyor yayına.

Adam, evlenip çoluk çocuğa karışıyor, o sene İzmir'e tayini çıkıyor. Bu arada Ahmet Kaçar da mutlaka yol parası ararken(!) tanıştığı bir kızcağızı kandırıp medeni halini değiştirmiştir, hayata karışmıştır, diye düşünüyor. Sadece bununla kalmayıp Ahmet Kaçar'ın beş yüzlük banknotla bir kuzu alıp beslediğini, sonra o kuzunun büyüyüp koyun olduğunu, ertesi yıllar yeni kuzular, yeni kuzular... Çoğala çoğala bir sürü olup onların da çoğalıp yaylalara sığmayan onlarca sürülerini düşündüğünde aklı yerinden oynamış gibi yeniden yaraları depreşiyor. "Allah'ım aklıma mukayyet ol!" deyip hem emanetin hapse götüren anlamını hem de parayı vereceği yurdun günahsız çocuklarını düşünüp sakinleşiyor.

Kurban Bayramı'nın yaz tatiline geldiği bir sene adam, dondurma yemek için eşi ve çocuklarıyla Külbistan'ın ana caddesinde yürürken yine görüyor karşı kaldırımda Ahmet'i. Göz göze geldikten sonra Ahmet, yılların verdiği soğukkanlılıkla -tecrübe desek de olur- adamın ne yapacağını bekliyor. Adam, hanım ve çocuklarından on-on beş dakika müsaade istiyor, düşüyor Ahmet'in peşine. Kaçak, hızlı adımlarını koşmaya çeviriyor, adam da peşinden koşuyor. Ahmet bu manevrayı da boşa çevirmek, adamsa kâbus olup rüyalarına giren bu adamı yakalayıp yılların hesabını kapatma derdinde. Kaçak, bir ara sokaktan diğerine, arabaların ve otobüslerin arasından dükkanların içine, sonra kalabalık sebze meyve pazarının içlerine dalarak gözden kayboluyor. Adam, Ahmet'i bir çimentocunun çitle çevrilmiş arazisinde tam kıstırdım derken adamın ayağı bir çukura düşmesin mi? Yüzü gözü çizilip üstü başı toz toza bulanıyor. Adam, bir süre kalıyor çukurda. Belimde bir emanet olsaydı, diye iç geçiriyor. Gözünün önünden geçmiş yıllar, kovalamacalar, beş yüz kağıt geçiyor. Kalça kemiğini doğrultamıyor önce, sonra zar zor çıkıp kendini

toparlıyor. Ağır aksak hanımı ve çocuklarını bıraktığı caddeye koşuyor ama nafile, kimsecikler yok ortalıkta. Dondurma yiyememiş çocuklarını düşününce daha da sıkılıyor canı. Kaldıkları eve varıyor, herkes adamın başına ne geldiğini soruyor. Adam, yıllar öncesinin kabuk tutmaz bir yarası, diyemiyor. Kısa cümlelerle geçiştiriyor durumu. Hanımı ve çocukları adamı uzun bir süre bekliyor, sonunda çaresizce eve dönüyorlar. Hanımı üç gün konuşmuyor adamla. Eli boş dönülen bir yaz daha ekleniyor takvimlere.

İzmir'e her dönüşte küllenen ateş, memleketin sokaklarında gezerken aniden alevleniyor.

İlerleyen yıllarda her yaz tatilinde Külbistan'a yolu düşüyor adamın. Santralci Erol'un dediğine göre Ahmet Kaçar, sonradan öğretmenlik okuyor, atanamıyor bir türlü, iş kuracağım diye babasının tarlalarını sattırıp tüm parayı çarçur ediyor. Epey bir ortada gezdikten sonra bir taşeron şirkette formenlik yapıyor. En son hangi yolsuz hikâyenin öznesi, kaç öfkeyle kavranmış bir emanetin nesnesi, bilinmiyor.

Adam şimdi Külbistan'a her gidişinde daha az soruyor kaçacağı. Çay içtiği kahveden az önce sokağa çıkan adam, Ahmet Kaçar'a ne kadar da çok benziyor. Şu karşı kaldırımdan ürkek ve hızlı adımlarla ilerleyen o olmasın sakın! Emanet, öfkenin hiç çağrıştırmadığı bir dağarcığın sözlüğünde tüm sükunetiyle duruyor. Önünden geçtiği dükkâna bir liseli çocuk girip köye gitmek için yol parası istiyor. Hasan Hoca'nın yurdundaki ezber yapan çocuk, bütün bu olanlardan habersiz mescit katında ders çalışıyor. Paradan kaç sıfır atılırsa atılsın, beşler ve yüzler basamağı hep yerinde duruyor. Geçen yıllar, umut, düş kırıklıkları ete kemiğe bürünüp bir hafiye kılığında sokak sokak geziyor.

Emanet, kaçığın gölgesini vurmak için değil; yerine konulmak için bekliyor. Öyle çok zamandır da değil; şunun şurasında yirmi altı yıl...

Altın Kızlar

●Ozan Mizani

Aynur, Aydan, Aylin bir de Ayşegül
Gitmiyor gönlümden izi kızların
Aysu bambaşkaydı hele Aydagül
Yakıyor içimi közü kızların

Bahar ile yaz yaşadım kış günü
Bengisu'nun olmuş idim düşkünü
Bağdagül kalbimde kurmuş köşkünü
Birbirinden güzel yüzü kızların

Ceylan ile Ceyda çok naz ettiler
Cemile gelince çekip gittiler
Cevriye Cevahir cana yettiler
Sinemi dağladı sözü kızların

Çiğdem ile çiçek açar yaz gelir
Çiseli'ye ne söylesem az gelir
Çeşminaz'la dimağlara haz gelir
Onsuz olmaz tadı tuzu kızların

Dilek Derya ile küsülü gezer
Döne'nin bakışı bağrımı ezer
Dilara uzaktan hep beni süzer
Daime üstümde gözü kızların

Elif, Eda, Elmas güzel kızdılar
Emine'ye baktım diye kızdılar
Esengül Ebruy'la kuyu kazdılar
Bilinmez eğrisi düzü kızların

Fadime'nin beğenmişim boyunu
Fehime'nin sonra çıktı oyunu
Feride'nin araştırdım soyunu
Öğrendim ki o dansözü kızların

Gülfer ile Gülçin kavga çıkardı
Gülben, Gürcan görse beni yakardı
Gülkız duysa ortalığı yıkardı
Canımdan bıktırdı nazı kızların

Ğ harfine bu ara çok darıldım
Ğ ismini aramaktan yoruldu
Ğ zormuş anladım şimdi duruldum
Ğ olurmuş amansız kızların

Halime zavallı habersiz yaşar
Hatice öğrendi bu hale şaşar
Hacer yakın gelmez uzaktan koşar
Terk etmek en büyük kozu kızların

İlayda havalı yakın durmuyor
İlknur'a kızmaya dilim varmıyor
İsminaz yüreğim yangın görmüyor
İçlerinde vefasız kızların

İtır açıldıkça kokular saçar
İraz'ı görenler kalır mı naçar
İrmak nazlı nazlı çalkanır geçer
Sunası ördeği kazı kızların

Jale'dir kızların içinde hası
Julyet'in aşkıyla doldurdum tası
Julide insafsız çektirir yası
Odur içlerinde kuzu kızların

Keriman çok nazlı çaka satıyor
Kerime hakkımda atıp tutuyor
Kamile her akşam erken yatıyor
Çekilmiyor uykusuzu kızların

Leman Latife'yle bahse girmişler
Lütfiye'yi eleştirip yermişler
Leyla ile geziyorken görmüşler
Kurtulmaz elinden tazı kızların

Menekşe Meral'i takibe almış
Menşüre yazık kız arada kalmış
Makbule bitmeyen hayale dalmış
Tükenmek bilmiyor hazı kızların

Nerminle Neriman birlik olmuşlar
Nevin'imi göz hapsine almışlar
Nergis, Necla böyle karar kılmışlar
Niyeti öldürmek bizi kızların

Özlem keklik gibi sekerek yürür
Öznur'u görenler eriyip çürür
Özge yüreğimi peşinden sürür
Peri masalının kızı kızların

Oya çok güzeldi güzeller başı
Oylum'un kudretten çekilmiş kaşı
Okşan benim ile kurmuş savaşı
Artıyor hiddeti bazı kızların

Perihan çok nazlı hem de edalı
Pınar'a bu gönül baştan sevdalı
Pelin dedi seviyorum ey deli
Sana kurban olsun özü kızların

Raziye payına ta dünden razı
Resmigül hırçınlık yapardı bazı
Rümeysel yetmez mi eyleme nazı
Belli değil bahar yazı kızların

Sevim söz vermişti tutmadı gitti
Selma'yı kandırdım yutmadı gitti
Sakine sakindi yetmedi gitti
Ona nadir benzer azı kızların

Şaziye yalancı durmaz sözünde
Şule adı nur kalmamış yüzünde
Şeyma katı değer yok gözünde
En çirkefi hilebazı kızların

Tülay'ın boyuna şaşarak baktım
Tülin'i görünce abayı yaktım
Türkan çok kıskançtı usandım bıktım
Hiç çekilmez çenebazı kızların

Ünseli güzeldir gülden goncadan
Ümmügülsüm adı gelir yüceden
Ülker ay parçası doğar bacadan
İçlerinde o yıldızı kızların

Ulviye caymadı asla sözünden
Umay nur saçardı bedir yüzünden
Keşke gidebilsem onun izinden
Melek gibi görünmezi kızların

Vesile güzeldi ama arsızdı
Vildan kaygısızdı az da nursuzdu
Vuslat gönül çelen tam bir hırsızdı
Bazen kaçıyordu dozu kızların

Yurdağül sevdi mi candan bağlanır
Yurdanur'a iç çekilir ağlanır
Yeliz, Yeşim gelse yara sağlanır
Adamı öldürür pozu kızların

Zahide imanlı bir eşe benzer
Zehra gökyüzünde güneşe benzer
Zülal berrak tatlı bir aşaya benzer
Mizani'yle tatlı mazi kızların

Yar ile Hasbihal (Dedim-Dedi)

● Fatih Kandemir

Dedim yoktur mızrabım yâr tırnağın kes getir
Dedi al kâkülümün her telinden ses getir

Dedim sen yola çıksan nere olur menzilin
Dedi sana gelirim ne söyler senin dilin

Dedim sıkıca bağla çözülür iliklerin
Dedi açıkça söyle nicedir sevdiklerin

Dedim sür kınaları gönder bana mendilin
Dedi ben olacağım telli duvaklı gelin

Dedim rüzgârda gezme dağılır beliklerin
Dedi bahar mı geldi uçar üveyiklerin

Dedim biraz alıngan baldan tatlı dilliyim
Dedi duy sözlerimi ben sana meyilliyim

Dedim buralar serin üşütürsün sevdiğim
Dedi üşütmez beni sana yanan yüreğim

Dedim şu gözlerini kim için sürmeledin
Dedi sen kimin için koyun oldun meledin

Dedim susadım su içem dudak çukurundan
Dedi kandırma beni demin içtin kurundan

Dedim topla bohçanı kavuşalım bu akşam
Dedi pınar başından savuşalım bu akşam

Dedim çare ol şu Kemahlının kasvetine
Dedi müjdem var beni yazdılar kismetin

Sokrates'e Mektup

● Ahmed Süreyya Durna

-Malik Ejder İnal'a-

Selam Sokrates, bilcümle yârenlere selam.

Bugün köye rahmetli dedemden kalma asırlık dutları çırpmaya gittim. Gönüllü gitmedim, çağrıldım daha doğrusu. Emir büyük yerdendi, babamdandı yani. Düşün ki köyde dut çırpacak adam kalmamış anlaşılın.

Hani sen ağır işi tarif ederken; “Eskilerin ka-
lıçla arpa yolmasından ve orakla ekin biçme-
sinden...” dem vurursun ya...

Onlar da ne ki Sokrates, onlar da ne ki...

Tam katma değeriyle üç misli zorlukta, beş misli tehlike boyutunda. Yaşlı ve gevrek dalların arasında gün boyu sincap gibi sıçrayıp durduk. Bereket ki antrenmanlıyız ve sporcuyuz... Yoksa o kara sıcakta baş dönmesiyle aşırı ter ve enerji sarfiyatıyla düşmemek için denge kurmak pek de kolay değildi.

Babamın rivayetine göre, genç kuşaktan torunları tombalakları dâhil; hiç kimse yanaşmamış bu yorucu işe. “Dede başkaca ne buyuruyorsan buyur da, yalnız dut çırpma olayından bizi muaf tut.” diyesiymişler. Muaf tutulmuşlar haliyle.

Ben de ironiyle; “Köy başı yerde ve yanı başınızda zıpkın gibi delikanlılar dursun da, şeherden (şehirden) adam çağırasınız ha...” misilli târizde bulundum. Neyse...

Savanlar açıldı yeşillik çayır alana. Naylon brandalar gerildi. Çıktım kalın gövdeli dedemin diktiği asırlık ağaçlara, verdim tekmeyle var gücümle. Salladım ellerimle en tepe dalları. Zannedersin ki gökten hışımla dolu yağıyor. Tam şirasını ve kıvamını almış görkemli dutların patır patır sergilere düşüşünü seyretmek, sanırım ayrı bir zevk sahası...

Babam bağıyor aşağıdan: “Aman evladım dikkat et, fazla yükseklere tırmanma!”

Anam korkuyla karışık ikide bir uyarıyor: “Sürmelim, tutunduğun dallara fazla güvenme!”

Benim teknik hareket tarzımı, manevra kabiliyetimi ve otokontrolümü bilmiyorlar oysa.

Ebeveyn düşkünlüğü işte! Kaosa dönüştüm yüreklerinde. Altmışlık adamı hâlen çocuk zannediyorlar zahir.

Velhasıl ağırlığımı dengeleyerek bir miktar dinlenmeye çalıştığım semerimsi kalın çatalın arasında; o an nerelere kadar uzandım, neler düşündüm ve mazinin derinliklerinde nasıl kayboldum, belki de tahayyül ötesi...

Sevgili Sokrates,

Birazcık bilgi aktarmam gerekirse, dut bahçemiz köylünün uğrak yeri idi. “Hayrat” sayılırdı bir nevi. Az ilerisinde elma bahçemiz vardı keza. Üst tarafında büyükçe su arkı akmakta olup, “Akmınoku” denilen düz bölünmüş tarlaların geçiş güzergâhındaydı. Herkes bizzarure buradan gelir geçerdi ya da burada oyalanırdı.

Harmanda gem (dögen) sürenler...

Nohut, arpa, culban yolanlar...

Bostanlığı bulunanlar...

Irgatlara azık götürönerler...

Yunak oluşunda yün yıkayanlar, bulgur kaynatanlar...

Değirmende nöbet tutanlar...

Bitişigindeki savakta su “cangama”sı (çingar) çıkartanlar ve çoğu kez küreklerle birbirine girerler...

Delikanlı takımından, tarla dönüşü kızların yolunu bekleyenler...

Yorgun düşüp soluklananlar ve ayağını suya sokanlar...

Som yeşil çayırda güreşenler ve boğuşanlar...

Haricen çevre köylerden gelen suçular...

Yine bitişigine çadır kuran Çingeneler ve deste toplayan aptallar...

Koşum ve binek hayvanlarını nallayan nalbantlar...

Niceleri ve daha niceleri...

Rahmetli dedem Tataroğlu Osman Ağa, altında minderle hâkim noktadaki dut ağacına sırtını yaslar; kimi görse çağırarak suretiyle ikramda bulunurdu. Yedirip içirdikten kelli, en iri ve albenili elmalardan adamın koynuna

koltuğuna doldurmayı da ihmal etmezdi. Onun zevkiydi paylaşmak. Saygındı, hükümlüydü, sözü dinlenirdi etrafta. Bir yerlere gideceği vakit, doru atı “Delikli taş” a bağlı dururdu hazırda. Misafir sahibiydi, hanedandı kısaca.

İşte böyle Sokrates!

Semerimsi çatala yapışmış vaziyette otururken, çocukluğum bir şerit gibi kaydı gözlerimin önünden.

Çerkez kızı Tenvire’yi hatırladım. (Babası görevliydi köyümüzde ve kendisi benim aşkımin hatırına bahçemizin müdavimlerindendi.)

Ülger kızın yüzüne, dalların arasından ayna tuttuğumu hatırladım. (O zamanlar kızlara gizlice ayna tutmak, anımsarsın ki bir aşk tezahürüydü.)

Nişanlı çiftlerin burada birbirlerine kur yapmalarını hatırladım. (Genellikle bağda sergi atarken veyahut da dut çırparken mutlaka çağırılan kişilerdi bunlar.)

Sürekli Deli Mustafa’yı huylandırdığımı hatırladım.

Çeltik tarlalarından dut yemeye yönelen beyaz salvarlı “saka”ları hatırladım.

Ele avuca sığmayan meşhur ahrazı hatırladım. (Vızır vızır taş atardı ağaçlara rast gele.)

Bir sabah bodur duta tırmandığımda, boz yılanla karşılaştığımı hatırladım. (Herhalde kuş yuvalarına dadanmış olmalıydı.)

Zurbayla (sürüyle) sığırcıkların dutlara konduklarını hatırladım. (Üç sapan taşıyla birini vururduk mutlaka.)

Gariban çocuklarının, varsılığımızdan dolayı bizimle arkadaşlık kurma çabalarını hatırladım.

Gençlerin ya da ekin orak biçmeden dönenlerin, arkin kuytu bir yerinde çimdiklerini hatırladım.

İbrahim Öztürk’ün (İlçe Kaymakamı), dedemi ve muhtar amcamı bahçemizde ziyaretlerini hatırladım.

Feleknaz kızın mahsusçuktan dişleyerek suya attığı elmayı, “Tahta Köprü” de tuttuğumu hatırladım. (İşmarlaşıyorduk mütemediyen)

Ohooo... Neleri hatırlamadım ki?..

Kalktım ve toparlanarak son raundumu yapmak isterken bastığım bir hayli yaşlı ve gevrek dallar: “Biz senin çocukluk çağında örselediğin dayanıklı genç dallar değiliz artık kara çocuk! Her an kırılabiliriz, n’olur çokça incitme!” diye

fısıldadılar kulağıma.

Hepsine teker teker tırmanırken de yarım asır sonrası selamlama faslıyla: “Hoş geldin Kara çocuk.” demişlerdi, lisan-ı hal ile. Tanımışlardı. Ben de tanımıştım bütünüyle gövdeleri, dalları ve budakları. Unutmamıştım.

Çırpma ve silkeleme işlemi tamamlandığında, şimdi de tepeleme ve sıkma işlemi başlamıştı. Pekmez kaynatılacaktı çünkü. Ayağımdaki çizmeyle tepele ha tepele... Posası ve küspesi ve de özsuyu ayrışınca dek...

Sokrates, fırtınalı büyüyen yetim çocuk!

İnanır mısın o tepeleme hareketiyle belki de köyden yaya yürüsem, Yarpuz’a rahat ulaşabilirdim.

Anam çoktan kurmuştu bakır don kazanlarını ve maşere teştlerini çoktan hazırlamıştı. Kepçeler, kevgirler, ince süzekler tekildi. Boynum boğazım, sırtım ve tüm bedenim silkelerken dökülen duttan şıpır şıpırdı. Yapışkanlıkta 404’ten farksızdım. Diğer bir ifadeyle mumyavâri kasatıydım âdetâ.

Sen iyi bir matematikçisin Sokrates. Hesap uzmanısın bahusus.

Anam, eski hespla: “30 batman, 10 külek pekmezimiz çıkar.” diyordu. Kaç kiloya ve kaç litreye tekabülünü ne bileyim ben. Hesap ilmi, eskilerin deyimiyle “riyaziye” ilmi senin işin ezcümle.

Güncemi kapatıyorum böylece. Hoşça kal, sevgimle kal Sokrates.

Öpüyor ve kucaklıyorum.

Kadrolu Muhtar/on üç (Defineciler)

● Mehmet Pektaş

İntikam planımızı o ana kadar başarıyla uygulamıştık. İşler umduğumuzdan da iyi gidiyordu. Sıradaki hedefimiz, Çullu Yusuf'la, Lap Osman'dı. Bu ikisi hep birlikte hareket ederdi. Sabah akşam ayrılmazlardı. Bu yüzden ikisine bir oyun oynamaya karar vermiştik. Fakat bir türlü ağımıza düşmüyorlardı. Onlar bize gelmeyince biz onlara yaklaşmaya karar verdik. Kahvede aynı masaya oturmaya birlikte konken oynamaya başladık. Laf bazen Çil Hasan'a geliyordu. Onun aklını yitirdiğini söyleyenler vardı. Serkan:

“Define işi böyledir.” dedi. Bu söz üzerine ben “Ne yaptın?” dercesine Serkan'ın yüzüne baktım. Çullu Yusuf:

“Ne definesi?” dedi. Serkan:

“Besbelli Çil Hasan define arıyor.” dedi. Ben masanın altından Çullu Yusuf'un bacağına vurdum. Sanki Serkan'ın bacağına vuracaktım da yanlışlıkla ona vurmuşum gibi yaptım:

“Kusura bakma Yusuf, ayağım çarptı.” dedim. Lap Osman, elindeki taşı atarken umursamaz bir tavırla:

“Bizim burada define ne arasın?” dedi. Serkan manalı manalı gülümsedi. Lap Osman'ın attığı taşı aldı, şak diye istekasına koydu. Boşta kalan taşlardan birini yere attı:

“Tam yeri.” dedi. Çullu Yusuf, Serkan'ın attığı taşı almadı, yerden bir taş çekti. Çektiği taş işine yaramıyordu, yere attı onu:

“Öyle deme Osman, dedem anlatırdı. Vaktiyle, çobanın birisi burada iki heybe altın bulmuş.”

Çullu'nun attığı taşı almadım, yerden bir taş çektim, istekama yerleştirip işime yaramayan taşlardan birini attım. Alttan alttan Çullu Yusuf'a bakıyordum. Lap Osman çayından bir yudum çekti. Benim attığım taşı almayıp yerden taş çekti. Çektiği taşı attı:

“Dedenin anlattığı yerin neresi olduğu belli değil ki.”

Serkan, Osman'ın attığı taşı alıp istekasındakilerden birini attı. Çullu Yusuf, yerden taş çekti, istekasına koydu. Biraz düşündükten sonra bir taş attı:

“Dedem, ömrü hayatında köyden başka yere gitmedi.” dedi. Serkan araya girdi:

“Böyle çok olay var. Adı aklıma gelmedi şimdi,

hepiniz bilirsiniz, Fenerbahçe'nin yöneticisiydi. Adam zamanında çiftçiymiş. Çift sürerken gömü bulmuş. O parayla tekstil işine giriyor, Allah yürü ya kulum deyince adam milyoner olup çıkıyor. Yine benim bizzat tanıdığım insanlar, yayladaki evlerini yıkıyorlar. Temele gelince düz bir kayayla karşılaşıyorlar. Ayaklarıyla yokluyorlar, alttan güm güm ses geliyor.” Çullu Yusuf pür dikkat Serkan'ı dinliyordu. Lap Osman ilgisiz gibi görünse de kulağı Serkan'daydı. Oyun sırası kendisine gelmesine rağmen farkında değildi.

“Osman oynasana.” dedim. Osman yerden taş çekti. İstekasındaki taşlardan birini attı. Bu arada Çullu:

“Ee ne varmış taşın altında?” dedi. Serkan, Osman'ın attığı taşı hemen aldı. Beklediği o taşmış. Taşlarını düzeltilti:

“Balyozu almış, eline bir vurmuş taş.” derken okeyi masadaki dizili taşların üzerine vurdu. Sonra da Çullu Yusuf'la, Lap Osman'ın yüzüne bakıp:

“İnsan boyunda küp, içinde silme altın. Beyler bu oyun burada biter.” dedi.

Oyunu bıraktık. Serkan'ın anlattıklarını dinlemeye başladık. Söylediklerinin palavra olduğunu bildiğim halde ben bile heyecanlanmıştım. En sonunda:

“Memleketin her tarafı hazine ama nasıl çıkaracağını bilmek lazım.” dedi. Çullu Yusuf:

“Serkan kardeş sen bayağı anlıyorsun bu işlerden.” dedi. Serkan arkasına yaslandı:

“Anlıyorum anlamasına da tek başına olmuyor bu işler. Muhtara güvendik o da fos çıktı.” dedi.

“Benim ne suçum var.” dedim. Serkan elini şöyle bir savurup:

“İki çukur kazdık, yok belim ağrıdı, yok bacağı ağrıdı.” Lap Osman hemen atladı:

“O çukurları siz mi kazdınız?” dedi. Serkan cevap vermedi. Çullu Yusuf, Serkan'a bakıp:

“Çil Hasan'ın tarlasında bir şey var o halde.” dedi. Serkan:

“Var ama orada yok.” dedi. Çullu Yusuf da Lap Osman da heyecanlanmıştı. İkisi birden:

“Nerde o zaman?” dedi. Serkan gayet sakindi: “Zengin olmak isteyen iki adam olsa bulaca-

ğım.” dedi. Ben bozulmuş gibi yapıp:

“Ben varım ya...” dedim. Serkan:

“Senle bu iş olmaz. Sen zengin olmak istemiyorsun.” dedi. Çullu Yusuf’la, Lap Osman bakıştılar:

“Biz varız.” dediler. Heyecanla definenin yerini öğrenmek istediler. Serkan:

“Bu işler ortalıkta konuşulmaz. Hele şöyle dışarı çıkalım.” dedi.

Dördümüz birden kahveden çıktık. Bizim eve geldik. Burada Serkan, hepimize yemin ettirdikten sonra köye define için geldiğini, benimle birkaç yeri kazdıklarını fakat bir şey bulamadıklarını söyledi. Cebinden eski bir harita çıkararak bazı işaretler gösterdi. Güya daha önce bana da bu işaretleri göstermişti fakat ben tam olarak çözmemiştim. Onu yanlış yönlendirdiğimi, hazineyi kendim arayacağımı bile düşünmüştü. Ama zamanla beni tanıdıkça kötü niyetli olmadığını anlamıştı. Ona ayak uyduramıyordum, yeteri kadar hevesli değildim. Ayrıca kazı işinde zayıf kalıyordum. Çullu Yusuf ve Lap Osman ağzı açık dinledikçe Serkan daha da havaya girdi. Bu bölgenin Romalıların ilk yerleşim yerlerinden biri olduğunu söyledi. Fakat Romalılar burada şehir kurmayıp daha güneye inmişlerdi. Serkan, paha biçilmez bir heykelin peşindeydi. Daha önce ufak tefek şeyler de bulmuştu. Bu defaki bunlara benzemiyordu. Heykeli 100 milyona satabileceğini söylüyordu. Çullu Yusuf ve Lap Osman haritayı benden farklı yorumladılar. Onlara göre define Ak Gedik’te değil, İncirli’deydi. Çullu Yusuf ve Osman’ın bizi devreden çıkarmalarını önlemek için Serkan tarihi eser kaçakçılarının başına gelenlerle ilgili bazı olaylar anlattı. Gözlerini korkuttu.

“Ben bu işe hayatımı adadım, sakın benden habersiz gidip kazı yapmaya kalkmayın. Hoş defineyi bulsanız bile alıcı bulamadıktan sonra hiçbir işe yaramaz.” dedi.

Yusuf ve Osman, yeminler edip kendi başlarına iş yapmayacaklarını söylediler. Anlaştık. Buna göre defineden kazandığımızı beşe bölecektik. Bu işten eşlerimiz dahil hiç kimseye bahsetmeyecektik. Akşam el ayak çekilince ava gider gibi gidip haritada gösterilen yerleri kazacaktık. Evlere dağılıp ertesi günü beklemeye başladık.

Ertesi gün yatsıdan sonra hazırlandık. Yusuf ve Osman bizim evin yanına gelmişlerdi. Islıklarını duyunca biz de aşağı indik. Sırtlarımızda tüfekler, çantalarımızda kazma, kürekler yola

düştük. Haritada gösterilen yere geldiğimizde Serkan heyecanla:

“Şimdiye kadar beni neden buraya getirmediñ Muhtarım, burası tam yeri.” dedi. Burası genişçe bir alandı. Nereyi kazacağımızı bilmiyorduk. Serkan etrafta biraz inceleme yaptı. Bir taş gördü. Taşı kaldırıp altına baktı:

“Şurayı kazın.” dedi. Ben:

“Benim belim ağrıyor.” dedim. Yusuf’la Osman kazmaya başladı. Saatlerce kazdılar. Kazdıkları çukur neredeyse bir adam boyu olmuştu. Yusuf’la Osman’ı çukurdan çıkardık. Serkan çukura girip fenerle inceledi. Onu da çıkardık.

“Burası boş. Kapatın.” dedi. Kan ter içinde kalan Yusuf:

“Hayda!” dedi. Serkan:

“Her kazdığımız yerden define çıksa ne olurdu sen biliyor musun? Bu iş o kadar kolay değil. Kim bilir kaç tane daha çukur kazıp kapatacağız? Dua et, bu seviyede çukurun boş olduğunu anladım, değilse 5-6 metre kazabilirdik.” dedi.

Osman, Serkan’a hak veriyordu. Her ne kadar önceleri geri dursa da Yusuf’tan daha istekli görünüyordu. Çukuru kapattılar. Serkan etrafta araştırma yapmaya devam etti. Başka bir taşı kaldırıp:

“Kazın.” dedi. Bu çukuru da adam boyunda kazdılar. Serkan inceledikten sonra çukuru kapattı. Birazdan sabah olacaktı:

“Bugünlük bırakalım yarın yine geliriz.” dedi. Köye döndük. Dönüş yolunda da bundan sonraki günlerde nasıl hareket edeceğimizi konuştuk. Buna göre gündüz, İncirlik’e gelip araştırma yapacak akşamda belirlediğimiz yerleri kazacaktık. Serkan:

“Dikkat çekmeyelim, gündüz muhtarla ben geleyim, akşam beraber gelelim.” dedi. Yusuf’la Osman razı olmadı. Kendilerinden habersiz defineyi bulacağımızı düşünüyorlardı. Serkan’a her gün birimiz eşlik etmeye karar verdik.

Günler geçiyordu. Her akşam gündüzden belirlenen yer kazılıyordu. Serkan, onları teşvik etmek için bazı çukurları “Burada olabilir.” diyerek biraz fazla kazdırıyordu. Yusuf’la Osman’ın heyecanları gün geçtikçe azalmaya başladı. Serkan’la gündüz yapılan araştırmalarda sıra kendilerine geldiğinde:

“İkiniz gidin.” demeye başladılar. Bazı akşamlar kaytarmaya bazı akşamlar hiç gelmemeye başladılar. Planın bir sonraki aşamasına geçme zamanı gelmişti.

Anşa Bacı Eşe Bacı'ya Gişisini Gariyo

●Hacı Musa Tuncer

Dağnamazı horuz öddü yekindim,
Eşe bacı yaddıcağım ne kele?
Sızılardan sabahaça depindim,
Yelyepirdek kakkıcağım ne kele?

Heç bir mefe bulamadım gişimden,
Yeyip içip yumuş eder peşimden,
Delemet yok alıgoyar işimden,
Bu herifden çekdiceğem ne kele?

Ağa dedim kapısına gız geldim,
Yaşım güccük erce kaçıp tez geldim,
İfrit gimi hizmet eddim vız geldim,
On horanta bakdıcağım ne kele?

Gelin oldum üzengilik görmedim,
Başa kakıp obalara yermedim,
Andaç deyip kilimini sermedim,
Çul cehezi sardıcağım ne kele?

Yüklüyüdüm gelin geden gızıma,
Hasireddim esgerdeki guzuma,
İş dudmakda tazı gımı hızıma,
Çilpi bulup yakdıcağım ne kele?

Öndüç almış golumdaki burmayı,
Hava uçun omuzlamış gırmayı,
Cib beğenmiş omuzumda sırmayı,
Belik örüp gezdiceğim ne kele?

Kele Eşe deşeleme yaramı,
Yonsul olsak tamaşa ed dramı,
Heç bilmiyo geçdir etin gramı,
İki diki kekdiceğim ne kele?

Bayram geldi bir fistannık almadı,
El öpmüye anamgıla salmadı,
Dehlim biddi gımıldar hal galmadı,
Sefil sefil daldıcağım ne kele?

Gız gene de ocacığı badmasın,
Fallik bulup ortalıkda yadmasın,
Fellik fellik el yumuşu dudmasın,
Evde galıp durducağım ne kele?

İntil mintil geldi geçti günümüz,
Telefsidik yayla bilmez yönümüz,
Gonşulara sîret eddi ünümüz,
İki dirhem yediceğim ne kele?

Memmun galan var mı ki ne eşinden?
Heç hazlanmam ırakıcı keşinden,
Ağşama çağ emiliğın peşinden,
Gopa gopa sekdiceğim ne kele?

Cır ne olur gulağana gedmesin,
Durduk yere bana zaval edmesin,
Bundan kerli bu evlilik bidmesin,
Guma görüb yandıcağım ne kele?

Tuncer umsulugdur böyle sohbeta,
Pontil geydi değen olmaz sosyete,
Biri gayış addı geddi gurbete,
Şu goluma dagdıcağım ne kele?